

ΠΕΤΡΟΥ Β΄

To fellow believers

1:1 Συμεών^m Πέτρος, δοῦλος καὶ ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῖς ισότιμον ἡμῖν λαχοῦσιν πίστιν ἐν δικαιοσύνῃ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν καὶ Σωτῆρος, Ἰησοῦ Χριστοῦ· **2** Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνῃ πληθυνθεῖν ἐν ἐπιγνώσει τοῦ Θεοῦ καὶ Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν,ⁿ **3** ὡς^o πάντα ἡμῖν τῆς θείας δυνάμεως αὐτοῦ τὰ πρὸς ζωὴν καὶ εὐσέβειαν δεδωρημένης, διὰ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ καλέσαντος ἡμᾶς διὰ δόξης καὶ ἀρετῆς,^p **4** δι' ὧν τὰ τίμια ἡμῖν καὶ μέγιστα ἐπαγγέλματα^q δεδώρηται, ἵνα διὰ τούτων γένησθε θείας κοινωνοὶ φύσεως, ἀποφυγόντες τῆς ἐν κόσμῳ ἐν ἐπιθυμία φθορᾶς.^t

Take the Truth seriously!

Our 'entrance' depends on us

1:5 Καὶ αὐτὸ δὲ τοῦτο,^s σπουδὴν πᾶσαν παρεισενέγκαντες, ἐπιχορηγήσατε ἐν τῇ πίστει ὑμῶν τὴν ἀρετὴν, ἐν δὲ τῇ ἀρετῇ τὴν γνῶσιν, **6** ἐν δὲ τῇ γνῶσει τὴν ἐγκράτειαν, ἐν δὲ τῇ ἐγκρατεῖα τὴν ὑπομονήν, ἐν δὲ τῇ ὑπομονῇ τὴν εὐσέβειαν, **7** ἐν δὲ τῇ εὐσεβείᾳ τὴν φιλαδελφίαν, ἐν δὲ τῇ φιλαδελφίᾳ τὴν ἀγάπην. **8** Ταῦτα γὰρ ὑμῖν ὑπάρχοντα καὶ πλεονάζοντα, οὐκ ἀργοὺς οὐδὲ ἀκάρπους καθίστησιν εἰς τὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπιγνώσιν. **9** Ὡ γὰρ μὴ πάρεστιν ταῦτα τυφλὸς ἐστίν, μωπάζων, λήθην λαβὼν τοῦ καθαρισμοῦ τῶν πάλαι αὐτοῦ ἀμαρτιῶν.^t

10 Διὸ μᾶλλον, ἀδελφοί, σπουδάσατε^u βεβαίαν ὑμῶν τὴν κλῆσιν καὶ ἐκλογὴν ποιῆσθαι,^v ταῦτα γὰρ ποιοῦντες οὐ μὴ πταιστέ ποτε. **11** Οὕτως γὰρ πλουσίως ἐπιχορηγηθήσεται ὑμῖν ἡ εἴσοδος^w εἰς τὴν αἰώνιον^x βασιλείαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ Σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ.^y

^m συμεων f³⁵ ⲬA [75%] RP, HF, OC, TR, NU | σιμων Ⲫ⁷²B [25%] CP

ⁿ ιησου του κυριου ημων f³⁵ (Ⲫ⁷²)B, C [68%] RP, HF, OC, TR, NU | 234 [1.4%] | 1 χριστου 234 ⲬA [15%] (CP) | χριστου 1234 [8%] | σωτηρος 1 χριστου 234 [1.2%] | ~ 2341 χριστου [6%] | one other reading [0.4%]

^o ως *rell* | 1 τα ⲬA [8%]

^p δια δοξης και αρετης f³⁵ Ⲫ⁷²B [81%] RP, HF, OC, TR, CP | ιδια δοξη και αρετη ⲬA, C [19%] NU

^q τιμια ημιν (υμιν 3.4%) και μεγαιστα επαγγελαματα f³⁵ Ⲭ (81.6%) RP, HF, OC, CP | ~ 13425 B (6.6%) NU | ~ 13452 Ⲫ⁷² (0.4%) | 1345 (0.6%) | ~ 43125 (A)C (8.6%) | ~ 42315 (1.2%) TR | three further variations (1%)

^t κοσμω εν (-εν 5%) επιθυμια φθορας f³⁵ [87%] RP, HF, OC, TR, CP | τω 1234 A, B [alone] NU | τω 1 επιθυμιαν 4 (φθοραν Ⲫ⁷²) Ⲫ⁷²Ⲭ [alone] | 1 επιθυμιας και 4 C [5.6%] | 1 επιθυμιας 4 [2%] | τω 1 επιθυμιας και 4 [4%] | three other variants [0.6%]

^s δε τουτο f³⁵ Ⲭ [66%] | ~ 21 Ⲫ⁷²B, C [32%] RP, HF, OC, TR (CP) NU | ~ αυτοι 1 A [1%] | 2 [0.8%] | one other reading [0.2%] (Curiously, this early majority reading is apparently not to be found in any other printed edition.)

^u αμαρτιων *rell* | αμαρτηματων ⲬA [21%]

^v σπουδασατε *rell* | 1 ινα δια των καλων εργαων Ⲭ(A) [14%]

^w ποιεισθαι *rell* | ποιησθε ⲬA [13%] | ποιεισθε [6.6%] | ποιησεσθε [0.4%]

^x εισοδος *rell* | 1 η Ⲫ⁷² [25%]

^y αιωνιον f³⁵ Ⲫ⁷²ⲬA, B [98%] RP, HF, OC, TR, NU | αιωνιαν C [2%] CP

^z ημων και σωτηρος ιησου χριστου f³⁵ Ⲫ⁷²ⲬB, C [85%] RP, HF, OC, TR, NU | ~ 23145 A [7%] | 145 [8%] CP | one other reading

Peter's death imminent

12 Διὸ οὐκ ἀμελήσω^z αἰεὶ ὑμᾶς ὑπομιμνήσκω περὶ τούτων,^a καίπερ εἰδότας καὶ ἐστηριγμένους ἐν τῇ παρουσίᾳ ἀληθείᾳ. **13** Δίκαιον δὲ ἡγοῦμαι, ἐφ' ὅσον^b εἰμὶ ἐν τούτῳ τῷ σκηνώματι, διεγείρειν ὑμᾶς ἐν ὑπομνήσει, **14** εἰδὼς ὅτι ταχινή ἐστὶν ἡ ἀπόθεσις τοῦ σκηνώματός μου, καθὼς καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐδήλωσέν μοι. **15** Σπουδάσω δὲ καὶ ἐκάστοτε ἔχειν ὑμᾶς, μετὰ τὴν ἐμὴν ἔξοδον, τὴν τούτων μνήμην ποιῆσθαι.

The prophetic Word is trustworthy

16 Οὐ γὰρ σεσοφισμένοις μύθοις ἐξακολουθήσαντες ἐγνωρίσαμεν ὑμῖν τὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ δύναμιν καὶ παρουσίαν· ἀλλ' ἐπόπται γενηθέντες τῆς ἐκείνου μεγαλειότητος **17**—λαβὼν γὰρ παρὰ Θεοῦ Πατρὸς τιμὴν καὶ δόξαν φωνῆς ἐνεχθείσης αὐτῷ τοιαῦδε ὑπὸ τῆς μεγαλοπρεποῦς δόξης, «Οὗτός ἐστιν ὁ Υἱός μου, ὁ ἀγαπητός,^c εἰς ὃν ἐγὼ εὐδόκησα»^d—**18** καὶ ταύτην τὴν φωνὴν ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐξ οὐρανοῦ ἐνεχθεῖσαν σὺν αὐτῷ ὄντες ἐν τῷ ὄρει τῷ ἁγίῳ.^e

19 Καὶ ἔχομεν βεβαιότερον τὸν προφητικὸν λόγον, ᾧ καλῶς ποιεῖτε προσέχοντες ὡς λύχνῳ φαίνοντι ἐν ἀσχηρῷ τόπῳ, ἕως οὔ ἡμέρα διαυγάσῃ καὶ φωσφόρος ἀνατείλῃ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν. **20** τοῦτο πρῶτον γινώσκοντες, ὅτι πᾶσα προφητεία Γραφῆς ἰδίας ἐπιλύσεως οὐ γίνεται. **21** οὐ γὰρ θελήματι ἀνθρώπου ἠνέχθη ποτὲ προφητεία,^f ἀλλ' ὑπὸ Πνεύματος Ἁγίου φερόμενοι ἐλάλησαν ἅγιοι Θεοῦ^h ἄνθρωποι.

Watch out for false teachers!

Their teachings are destructive

2:1 Ἐγένοντο δὲ καὶ ψευδοπροφήται ἐν τῷ λαῷ, ὡς καὶ ἐν ὑμῖν ἔσονται ψευδοδιδάσκαλοι, οἵτινες παρεισάξουσιν αἰρέσεις ἀπωλείας, καὶ τὸν ἀγοράσαντα αὐτοὺς Δεσπότην ἀρνούμενοι (ἐπάγοντες ἑαυτοῖς ταχινήν ἀπώλειαν). **2** Καὶ πολλοὶ ἐξακολουθήσουσιν αὐτῶν ταῖς ἀσελγείαις,ⁱ δι' ἃς^j ἡ ὁδὸς τῆς ἀληθείας

^z ουκ αμελησω f⁵⁵ (95.8%) RP, HF, OC, TR, CP | ου μελλησω (P⁷²) (1%) | μελλησω NA, B, C (2.8%) NU | two other readings (0.4%) (Since Peter goes on to predict his imminent death, the majority reading seems to be at odds with that prediction, so the early uncials took evasive action.)

^a αει υμας υπομιμνησκω περι τουτων f⁵⁵ P⁷²B, C [90%] RP, HF, OC, CP, NU | ~ 21345 A [3%] TR | ~ 32145 [3.2%] | ~ 14532 K [alone] | ~ 13245 [1.4%] | 2345 [1.4%] | two other readings [0.8%]

^b εφ' οσον rell | εφοσον f⁵⁵ (I include this for the record, and so as not to lose sight of it. But since there is evidently no difference in meaning, I stay with the conventional pointing.)

^c ουτος εστιν ο υιος μου ο αγαπητος f⁵⁵ NA, C^c (98.8%) RP, HF, OC, TR, CP | ~ 3456712 P⁷²B (alone) NU | three other readings C (0.8%)

^d ευδοκησα rell | ηυδοκησα A [12%]

^e ορει τω αγιω f⁵⁵ NA (97.6%) RP, HF, OC, TR, CP | ~ 31 P⁷²B, C (2.4%) NU

^f ποτε προφητεια f⁵⁵ NA [84%] RP, HF, OC, TR, CP | ~ 21 B, C [15%] NU | ~ η 21 P⁷² [1%] | two other readings

^g αλλ f⁵⁵ A, C [90%] RP, HF, OC, TR | αλλα P⁷² NB [10%] CP, NU

^h αγιοι θεου f⁵⁵ K (84.8%) RP, HF, OC, CP | οι 12 (4.2%) TR | 1 του 2 A (2.6%) | απο 2 P⁷²B (5.6%) NU | ~ απο 21 C (1.2%) | 1 (0.8%) | 12 προφηται (0.8%)

ⁱ ασελγειαις rell | απωλειαις TR

^j ας f⁵⁵ [20%] | ους P⁷² NA, B, C [80%] RP, HF, OC, TR, CP, NU (The people, or the licentious conduct? Is it not really the bad conduct that sullies the reputation of the Way?)

βλασφημηθήσεται. **3** Καὶ ἐν πλεονεξία πλαστοῖς λόγοις ὑμᾶς ἐμπορεύσονται· οἷς τὸ κρῖμα ἔκπαλαι οὐκ ἄργεϊ, καὶ ἡ ἀπώλεια αὐτῶν οὐ νυστάξει.^k

Their doom is sure

4 Εἰ γὰρ ὁ Θεὸς ἀγγέλων ἀμαρτησάντων οὐκ ἐφείσατο, ἀλλὰ σειραῖς ζόφου ταρταρώσας παρέδωκεν εἰς κρίσιν τηρουμένους,^l **5** καὶ ἀρχαίου κόσμου οὐκ ἐφείσατο ἀλλ'^m ὄγδοον Νῶε δικαιοσύνης κήρυκα ἐφύλαξεν, κατακλυσμὸν κόσμῳ ἀσεβῶν ἐπάξας, **6** καὶ πόλεις Σοδόμων καὶ Γομόρρας τεφρώσας καταστροφῆⁿ κατέκρινεν (ὑπόδειγμα μελλόντων ἀσεβεῖν^o τεθεικώς), **7** καὶ δίκαιον Λώτ, καταπονούμενον ὑπὸ τῆς τῶν ἀθέσμων ἐν ἀσελγείᾳ ἀναστροφῆς, ἐρρύσατο **8** (βλέμματι γὰρ καὶ ἀκοῇ ὁ δίκαιος, ἐγκατοικῶν ἐν αὐτοῖς, ἡμέραν ἐξ ἡμέρας ψυχὴν δικαίαν ἀνόμοις ἔργοις ἐβασάνιζεν) **9**—οἶδεν Κύριος εὐσεβεῖς ἐκ πειρασμῶν^p ρύεσθαι, ἀδίκους δὲ εἰς ἡμέραν κρίσεως κολαζομένους τηρεῖν, **10** μάλιστα δὲ τοὺς ὀπίσω σαρκὸς ἐν ἐπιθυμίᾳ^q μiasμοῦ πορευομένους, καὶ κυριότητος καταφρονοῦντας.

Their depravity is 'unreal'

Τολμηταί, αὐθάδεις, δόξας οὐ τρέμουσιν βλασφημοῦντες, **11** ὅπου ἄγγελοι, ἰσχυῖ καὶ δυνάμει μείζονες ὄντες, οὐ φέρουσιν κατ' αὐτῶν παρὰ Κυρίῳ^r βλάσφημον κρίσιν. **12** Οὗτοι δέ, ὡς ἄλογα ζῶα, γεγεννημένα φυσικὰ^s εἰς ἄλωσιν καὶ φθοράν, ἐν οἷς ἀγνοοῦσιν βλασφημοῦντες, ἐν τῇ φθορᾷ αὐτῶν καταφθαρήσονται,^t **13** κομιούμενοι^u μισθὸν ἀδικίας. Ἡδονὴν ἠγούμενοι τὴν ἐν ἡμέρᾳ τρυφήν, σπῖλοι καὶ μῶμοι, ἐντρυφῶντες ἐν ταῖς ἀπάταις αὐτῶν συνευωχούμενοι ὑμῖν, **14** ὀφθαλμοὺς ἔχοντες μεστοὺς μοιχαλίδος καὶ ἀκαταπαύστους^v ἀμαρτίας, δελεάζοντες ψυχὰς ἀστηρίκτους· καρδίαν γεγυμνασμένην πλεονεξίας^w ἔχοντες, κατάρας τέκνα· **15** καταλιπόντες^x εὐθειαν^y ὁδὸν ἐπλανήθησαν, ἐξακολουθήσαντες τῇ ὁδῷ τοῦ Βαλαὰμ τοῦ Βοσόρ, ὃς

^k νυστάξει f³⁵ [79%] RP, HF, OC, CP | νυστάζει ρ⁷²NA, B, C [21%] TR, NU

^l τηρουμένους f³⁵ ρ⁷²B, C [89%] RP, HF, OC, CP, NU | τετηρημένους [2%] TR | κολαζομένους τηρεῖν NA [8%] | four other readings [1%]

^m ἀλλ' f³⁵ [82%] HF, TR | ἀλλα ρ⁷²NA, B, C [18%] RP, OC, CP, NU

ⁿ καταστροφη f³⁵ NA [97%] RP, HF, OC, TR, CP [NU] ECM | --- ρ⁷²B, C [3%]

^o ἀσεβεῖν f³⁵ NA, C [92%] RP, HF, OC, TR, CP, ECM | ἀσεβεσιν ρ⁷²B [4%] [NU] | --- [3%] | three other readings [1%]

^p πειρασμῶν f³⁵ ρ [33%] CP | πειρασμου (ρ⁷²)A, B, C [67%] RP, HF, OC, TR, NU | one other reading (I take the plural to be clearly superior in the context.)

^q ἐπιθυμία *rell* | ἐπιθυμιας (ρ⁷²)NC [12%]

^r παρὰ κυρίῳ f³⁵ NB, C [81%] RP, HF, OC, TR, CP, ECM | 1 κυρίου ρ⁷² [8%] NU | --- A [11%]

^s γεγεννημένα φυσικὰ f³⁵ ρ [26%] CP | ~ 21 [54%] RP, HF, OC, TR | γεγεννημένα 2 A, B, C [3%] NU | ~ 2 γεγεννημένα [12%] | 1 [4.2%] | 2 ρ⁷² [0.4%] | two other readings [0.4%] (The majority variant, by putting the adjective next to the noun, seems to make a more natural construction, but I take it that φυσικὰ is acting like a noun in apposition to ζῶα, and to help us see this Peter places it after the participle: render, “as unreasoning animals, creatures of instinct made to be caught and destroyed”.)

^t καταφθαρήσονται f³⁵ [95%] RP, OC, TR, CP | καὶ φθαρήσονται (ρ⁷²)NA, B, C [4%] NU | --- [1%] | καὶ 1 HF

^u κομιούμενοι f³⁵ A, C (97.6%) RP, HF, OC, TR, CP | ἀδικούμενοι ρ⁷²NB (2%) NU | one other variant (0.4%) (Is the Alexandrian variant not inferior?)

^v ἀκαταπαύστους *rell* | ἀκαταπαύστου [15%]

^w πλεονεξίας f³⁵ ρ⁷²NA, B, C [95%] RP, HF, OC, CP, NU | πλεονεξιας [2%] TR | πλεονεξίαν [2%] | πλεονεξία [1%]

^x καταλιπόντες f³⁵ ρ⁷²C [90%] RP, HF, OC, TR, ECM | καταλειπόντες NA, B [9%] CP, NU | two other readings

^y εὐθειαν f³⁵ ρ⁷²NA, B, C [98%] RP, HF, OC, CP, NU | τὴν 1 [2%] TR

μισθὸν ἀδικίας ἠγάπησεν· **16** ἔλεγξιν δὲ ἔσχεν ἰδίας παρανομίας—ὑποζύγιον ἄφωνον ἐν ἀνθρώπου φωνῇ φθεγξάμενον ἐκόλυσεν τὴν τοῦ προφήτου παραφρονίαν.

17 Οὗτοί εἰσιν πηγαὶ ἄνυδροι,^z νεφέλαι^a ὑπὸ λαίλαπος ἐλαυνόμεναι, οἷς ὁ ζόφος τοῦ σκότους εἰς αἰῶνας^b τετήρηται.

Their victims lose out

18 Ὑπέρογκα γὰρ ματαιότητος φθεγγόμενοι δελεάζουσιν ἐν ἐπιθυμίαις σαρκός, ἀσελγείας,^c τοὺς ὄντως^d ἀποφυγόντας^e τοὺς ἐν πλάνῃ ἀναστρεφόμενους,

19 ἐλευθερίαν αὐτοῖς ἐπαγγελλόμενοι, αὐτοὶ δοῦλοι ὑπάρχοντες τῆς φθορᾶς· ὃ γὰρ

τις ἠττηται, τούτῳ καὶ^f δεδούλωται. **20** Εἰ^g γάρ, ἀποφυγόντες τὰ μιάσματα τοῦ

κόσμου ἐν ἐπιγνώσει τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος^h Ἰησοῦ Χριστοῦ, τούτοις δὲ πάλιν

ἐμπλακέντες ἠττῶνται, γέγονεν αὐτοῖς τὰ ἔσχατα χείρονα τῶν πρώτων. **21** Κρεῖττονⁱ

γὰρ ἦν αὐτοῖς μὴ ἐπεγνωκέναι τὴν ὁδὸν τῆς δικαιοσύνης, ἢ ἐπιγνοῦσιν ἐπιστρέψαι ἐκ^j

τῆς παραδοθείσης αὐτοῖς ἀγίας ἐντολῆς. **22** Συμβέβηκεν δὲ^k αὐτοῖς τὸ τῆς ἀληθοῦς

παροιμίας· κύων ἐπιστρέψας ἐπὶ τὸ ἴδιον ἐξέραμα^l καὶ ὕς λουσαμένη εἰς κύλισμα^m

βορβόρου.

So take the Truth seriously!!

3:1 Ταύτην ἤδη, ἀγαπητοί, δευτέραν ὑμῖν γράφω ἐπιστολὴν (ἐν αἷς διεγείρω ὑμῶν ἐν ὑπομνήσει τὴν εἰλικρινῆⁿ διάνοιαν), **2** μνησθῆναι τῶν προειρημένων ῥημάτων ὑπὸ τῶν ἀγίων προφητῶν, καὶ τῆς τῶν ἀποστόλων ὑμῶν^o ἐντολῆς τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος.

Scoffers will come

3 Τοῦτο πρῶτον γινώσκοντες· ὅτι ἐλεύσονται ἐπ' ἐσχάτου^p τῶν ἡμερῶν^q

ἐμπαῖκται, κατὰ τὰς ἰδίας ἐπιθυμίας αὐτῶν^r πορευόμενοι **4** καὶ λέγοντες· «Ποῦ ἐστὶν ἡ

ἐπαγγελία τῆς παρουσίας αὐτοῦ;» Ἀφ' ἧς γὰρ οἱ πατέρες ἐκοιμήθησαν πάντα οὕτως

^z ἀνυδροὶ **f**³⁵ (87%) RP, HF, OC, TR, CP | 1 καὶ **ϕ**⁷² **κ**A, B, C (13%) NU

^a νεφέλαι **f**³⁵ (87.4%) RP, HF, OC, TR, CP | ομιχλαὶ **ϕ**⁷² **κ**A, B, C (11.4%) NU | conflation (1.2%)

^b εἰς αἰῶνας **f**³⁵ (25.1%) | 1 αἰῶνα A, C (70.3%) RP, HF, OC, TR, CP | 1 τον αἰῶνα (2.4%) | --- **ϕ**⁷² **κ**B (2.2%) NU

^c ἀσελγείας **f**³⁵ [40%] | ἀσελγείας **ϕ**⁷² **κ**A, B, C [60%] RP, HF, OC, TR, CP, NU

^d ὄντως **f**³⁵ **κ**C [93%] RP, HF, OC, TR | ὀλιγὼς **ϕ**⁷² A, B [3%] NU | ὀλιγον [3%] CP | ὄντως ὀλιγον [1%]

^e ἀποφυγόντας **f**³⁵ [93%] RP, HF, OC, TR, CP | ἀποφευγόντας (**ϕ**⁷²) **κ**A, B, C [7%] NU

^f καὶ **f**³⁵ A, C, 048 [99.4%] RP, HF, OC, TR, CP | --- **ϕ**⁷² **κ**B [0.6%] NU

^g εἰ **f**³⁵ **ϕ**⁷² **κ**A, B, C [94%] RP, HF, OC, TR, NU | οἱ [6%] CP

^h καὶ σωτήρος **f**³⁵ B (75%) RP, HF, OC, TR, CP | ἡμῶν 12 **ϕ**⁷² **κ**A, C, 048 (14.6%) [NU] ECM | 12 ἡμῶν (7.8%) | ἡμῶν (1.6%) | --- (1%)

ⁱ κρεῖττον *rell* | κρεῖσσον **κ**A [10%]

^j ἐπιστρέψαι ἐκ **f**³⁵ (83.7%) RP, HF, OC, TR, CP | εἰς τα ὀπισω 12 (4.6%) | 1 εἰς τα ὀπισω 2 (1.4%) | ὑποστρέψαι 2 (**ϕ**⁷²) B, C (4.8%) NU | ὑποστρέψαι εἰς τα ὀπισω 2 (1%) | 2 (0.4%) | εἰς τα ὀπισω ἀνακαμψαι ἀπο **κ**A, 048 (4.2%)

^k δε **f**³⁵ C [96%] RP, HF, OC, TR, CP | --- **ϕ**⁷² **κ**A, B, 048^v [3%] NU | γὰρ [1%]

^l ἐξέραμα *rell* | ἐξερασμα [13%] | ἐμετον [7%]

^m κύλισμα **f**³⁵ **κ**A, 048 [95%] RP, HF, OC, TR, CP | κύλισμον **ϕ**⁷² B, C [5%] NU

ⁿ εἰλικρινῆ **f**³⁵ [20%] | εἰλικρινῆ *rell*

^o ὑμῶν **f**³⁵ **ϕ**⁷² **κ**A, B, C [70%] RP, HF, OC, CP, NU | ἡμῶν [28.8%] TR | --- [1.2%]

^p ἐσχατου **f**³⁵ [87%] RP, HF, TR, CP | ἐσχατων **ϕ**⁷² **κ**A, B, 048^v [13%] OC, NU | ἐσχατω C

^q ἡμερων **f**³⁵ [88%] RP, HF, OC, TR, CP | 1 ἐν ἐμπαιγμονῇ **κ**A, B, 048^v [5.6%] NU | 1 ἐμπαιγμονῇ (**ϕ**⁷²) C [5%] | 1 ἐμπαιγμονῆς [1.2%] | one other reading [0.2%]

^r ἐπιθυμίας αὐτῶν **f**³⁵ B, C (048) [79%] RP, HF, OC, CP, NU | ~ 21 **κ**A [20%] TR | 1 **ϕ**⁷² [1%] | one other reading

διαμένει ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως. **5** Λανθάνει γὰρ αὐτοὺς τοῦτο θέλοντας, ὅτι οὐρανοὶ ἦσαν ἑκπαλαὶ καὶ γῆ (ἐξ ὕδατος καὶ δι' ὕδατος) συνεστῶτα^s τῷ τοῦ Θεοῦ λόγῳ, **6** δι' ὧν^t ὁ τότε κόσμος ὕδατι κατακλυσθεὶς ἀπώλετο.

This world will be destroyed

7 Οἱ δὲ νῦν οὐρανοί, καὶ ἡ γῆ, τῷ αὐτοῦ^u λόγῳ τεθησαυρισμένοι εἰσὶν πυρί, τηρούμενοι εἰς ἡμέραν κρίσεως καὶ ἀπωλείας τῶν ἀσεβῶν ἀνθρώπων.

The Lord is longsuffering

8 Ἐν δὲ τοῦτο^v μὴ λανθανέτω ὑμᾶς, ἀγαπητοί, ὅτι μία ἡμέρα παρὰ Κυρίῳ ὡς χίλια ἔτη, καὶ χίλια ἔτη ὡς ἡμέρα μία.^w **9** Οὐ βραδύνει ὁ^x Κύριος τῆς ἐπαγγελίας, ὡς τινες βραδυτῆτα ἠγοῦνται, ἀλλὰ μακροθυμεῖ εἰς ἡμᾶς,^y μὴ βουλόμενός τινος ἀπολέσθαι ἀλλὰ πάντας εἰς μετάνοιαν χωρῆσαι.

Hasten the day of God

10 Ἦξει δὲ ἡ^z ἡμέρα Κυρίου ὡς κλέπτῃς ἐν νυκτί,^a ἐν ἧ^b οὐρανοὶ^c ῥοιζηδὸν παρελεύσονται, στοιχεῖα δὲ καυσούμενα λυθήσονται^d—καὶ γῆ καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ἔργα κατακαήσεται.^e **11** Τούτων οὖν^f πάντων λυομένων, ποταποὺς δεῖ ὑπάρχειν ὑμᾶς^g ἐν ἀγίαις ἀναστροφαῖς καὶ εὐσεβείαις, **12** προσδοκῶντας καὶ σπεύδοντας τὴν παρουσίαν τῆς τοῦ Θεοῦ ἡμέρας, δι' ἧν^h οὐρανοί, πυρούμενοι, λυθήσονται, καὶ στοιχεῖα καυσούμενα τήκεται;ⁱ

^s συνεστῶτα **f**³⁵ **κ** [23%] | συνεστῶσα **ϕ**⁷²A,C(048) [76%] RP, HF, OC, TR, CP, NU | συνεστῶσαι [1%] | συνεστῶσης B (The nominative plural neuter perfect active participle works with ἦσαν as a periphrastic construction whose subject includes both 'heavens' [m] and 'earth' [f]. Peter's syntax is almost as convoluted as Paul's, at times. **f**³⁵ [K¹] is early and independent of K^x.)

^t ὧν **f**³⁵ **ϕ**⁷²κA,B,C,048 [97%] RP, HF, OC, TR, CP, NU | ὠν [2%] *ECM* | ο [1%]

^u τῷ αὐτοῦ **f**³⁵ **κ**C [90%] RP, HF, OC, CP | 1 αὐτῷ **ϕ**⁷²A,B [9%] NU | 2 TR | two other variants

^v τοῦτο *rell* | τοῦτῳ **ϕ**⁷² [22%]

^w ἡμέρα μία **f**³⁵ **ϕ**⁷²κA,B,C [98%] RP, HF, OC, TR, NU | ~ 21 [2%] CP

^x ὁ **f**³⁵ [81%] RP, HF, OC, TR, CP | --- **ϕ**⁷²κA,B,C,048 [19%] NU

^y εἰς ἡμᾶς **f**³⁵ [80%] RP, HF, OC, TR, CP | 1 ὑμᾶς **ϕ**⁷²B,C,048^v [13%] NU | δι' ὑμᾶς κA [4%] | δι' 2 [2%] | εφ' ὑμᾶς [1%] (Some copyists assimilated to the 2nd person in verse 8, but here in verse 9 Peter is making a general statement that is properly inclusive.)

^z ἡ **f**³⁵ κA [82%] RP, HF, OC, TR, CP | --- **ϕ**⁷²B,C,048 [18%] NU

^a ἐν νυκτί **f**³⁵ C (88%) RP, HF, OC, TR, CP | --- **ϕ**⁷²κA,B,048 (12%) NU

^b ἡ **f**³⁵ κ,048 [67%] OC | 1 οἱ **ϕ**⁷²A,B,C [33%] RP, HF, TR, CP, NU (Just as in verse 5 'heavens' occurs without the article, so here.)

^c οὐρανοὶ *rell* | 1 μὲν κ [11%]

^d λυθήσονται **f**³⁵ A [94%] RP, HF, OC, TR, CP | λυθησεται **ϕ**⁷²κB,C,048^v [6%] NU

^e κατακαήσεται **f**³⁵ A,048 (90.2%) RP, HF, OC, TR, CP | κατακαησονται (3.4%) | ευρεθησεται κB (3.2%) NU [ευρεθησεται λουμενα **ϕ**⁷² (alone)] | αφανισθησονται C (alone) | --- [part of a larger omission] (2.8%) | ουχ ευρεθησεται [0%] *ECM* (*ECM* follows essentially the Sahidic version.) (The reading of NU is inferior to the point of being almost nonsensical.)

^f οὖν **f**³⁵ κA,048 (87.6%) RP, HF, OC, TR, CP | ουτως (**ϕ**⁷²)B (6.2%) NU | δε ουτως C (3%) | δε (2%) | 1 ουτως (1.2%)

^g ὑμᾶς **f**³⁵ A,C,048^v [90%] RP, HF, OC, TR, CP[NU]*ECM* | ἡμᾶς κ [8.6%] | --- **ϕ**⁷²B [1%] | εαυτους [0.4%]

^h ἡν *rell* | 1 οἱ [20%]

ⁱ τήκεται **f**³⁵ **ϕ**⁷²κA,B,048^v [91%] RP, HF, OC, TR, NU | τακησεται C [7%] CP | τακησονται [1.4%] | two other readings [0.6%]

A better world is coming

13 Καινους δὲ οὐρανους καὶ γῆν καινήν^j κατὰ τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ^k προσδοκῶμεν, ἐν οἷς δικαιοσύνη κατοικεῖ.

So be serious!

14 Διό, ἀγαπητοί, ταῦτα προσδοκῶντες, σπουδάσατε ἄσπιλοι καὶ ἀμόμητοι^l αὐτῶ εὐρεθῆναι ἐν εἰρήνῃ· **15** καὶ τὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν μακροθυμίαν σωτηρίαν ἠγεῖσθε— καθὼς καὶ ὁ ἀγαπητὸς ἡμῶν ἀδελφὸς Παῦλος, κατὰ τὴν αὐτῶ δοθεῖσαν^m σοφίαν, ἔγραψεν ὑμῖν, **16** ὡς καὶ ἐν πάσαις ταῖςⁿ ἐπιστολαῖς (λαλῶν ἐν αὐταῖς περὶ τούτων, ἐν οἷς^o εἰσιν^p δυσνόητά τινα), ἃ οἱ ἀμαθεῖς καὶ ἀστήρικτοι στρεβλοῦσιν,^q ὡς καὶ τὰς λοιπὰς Γραφάς, πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἀπώλειαν. **17** Ὑμεῖς οὖν, ἀγαπητοί, προγινώσκοντες φυλάσσεσθε, ἵνα μὴ, τῇ τῶν ἀθέσμων πλάνῃ συναπαχθέντες, ἐκπέσητε τοῦ ἰδίου στηριγμοῦ. **18** Αὐξάνητε^r δὲ ἐν χάριτι καὶ γνώσει τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ Σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Αὐτῶ ἡ δόξα καὶ νῦν καὶ εἰς ἡμέραν αἰῶνος. Ἀμήν.^{s,t}

^j γῆν καινήν *rell* | ~ 21 $\aleph$ A,048 [17%]

^k ἐπάγγελμα αὐτοῦ *rell* | ~ 21 CP

^l ἀμόμητοι *rell* | ἀμωμοὶ A [13%]

^m αὐτὸ δοθεῖσαν $\mathfrak{F}^{35}$ [60%] RP, HF, OC, TR, CP | ~ 21 $\mathfrak{P}^{72}(\aleph)$ A, B, C, 048 [40%] NU

ⁿ ταῖς $\mathfrak{F}^{35}$ $\aleph$ (96.8%) RP, HF, OC, TR, CP, ECM | --- $\mathfrak{P}^{72}$ A, B, C (3.2%) NU (A not very difficult case of homoioteleuton, 3 x -αις; ECM is certainly correct in abandoning NU here.)

^o οἷς $\mathfrak{F}^{35}$ C [83%] RP, HF, OC, TR, CP | αις $\mathfrak{P}^{72}$ $\aleph$ A, B [17%] NU

^p εἰσιν $\mathfrak{F}^{35}$ A [33%] | ἐστὶν $\mathfrak{P}^{72}$ $\aleph$ B, C [67%] RP, HF, OC, TR, CP, NU | one other reading

^q στρεβλοῦσιν $\mathfrak{F}^{35}$ $\aleph$ A, B [95%] RP, HF, OC, TR, CP, NU | στρεβλωσοῦσιν $\mathfrak{P}^{72}$ C^v [5%] ECM

^r αὐξάνητε $\mathfrak{F}^{35}$ [27%] | αὐξανετε $\aleph$ A, B [60%] RP, HF, OC, TR, CP, NU | αὐξανεσθε $\mathfrak{P}^{72}$ C [5%] | αὐξανησθε [3%] | αὐξανοῦτε [5%] (Imperative or Subjunctive? I take it that Peter is offering a gentler alternative to falling from their steadfastness; render “rather, may you grow in grace ...”)

^s ἀμήν $\mathfrak{F}^{35}$ $\mathfrak{P}^{72}$ $\aleph$ A, C (97.4%) RP, HF, OC, TR, CP[NU] | --- B (2.6%) ECM

^t The citation of $\mathfrak{F}^{35}$ is based on forty-four MSS—18, 35, 141, 149, 201, 204, 328, 386, 394, 432, 604, 664, 757, 824, 928, 986, 1072, 1075, 1100, 1248, 1249, 1503, 1548, 1637, 1725, 1732, 1754, 1761, 1768, 1855, 1858, 1864, 1865, 1876, 1892, 1897, 2221, 2352, 2431, 2466, 2554, 2587, 2626 and 2723—all of which I collated myself. 35, 1725, 1864, 2554 and 2723 are very pure representatives of $\mathfrak{F}^{35}$ in 2 Peter, with not a single variant, and so for the exemplars of 18, 141, 824, 1072, 1075, 1503, 1865 and 1897. For 35, 1725, 1864, 2554 and 2723 to have no variants after all the centuries of transmission is surely an eloquent demonstration of the faithfulness and accuracy of that transmission. Since these MSS come from all over the Mediterranean world (Sinai, Jerusalem, Patmos, Constantinople, Bucharest, Aegean, Trikala, Athens, Meteora, Sparta, Ochrida, Mt. Athos [nine different monasteries], Grottaferrata, Vatican, etc.) they are certainly representative of the family, giving us the precise family profile—it is reflected in the Text without exception.

ECM collated 127 continuous text manuscripts (MSS) for 2 Peter, apart from a few fragments, which number represents about 20% of the extant (known) MSS. By a careful comparison of *TuT* and *ECM* I believe we can arrive at some reasonably close extrapolations. Thus I venture to predict, if complete collations ever become available, that for any non-Byzantine variants listed with 5 to 1% support (in my apparatus) the margin of error should not exceed $\pm 1\%$; for non-Byzantine variants listed with 10 to 6% support the margin of error will hardly exceed $\pm 2\%$; where there is some division among the Byzantine witnesses the margin of error will rarely exceed $\pm 10\%$. However, I guarantee the witness of Family 35. Please see the last footnote for Matthew for further information.